

Србобран
назива ЧЕТИРИ а и ПЕТ ПУТА
на недељу.
Предлату примаю све ц. и кр.
поште, познати скупштини и у-
редничеству (грчка улица у ку-
ли број 1419.)
Рукописи не враћају се натраг.

СРБОВРАН

Предлатна цена
на три месеца 3 форинта, на по-
годише 6 фор. на годину 12 фор.
а. предп. ОГЛАСИ: класа од 20
прста за три м. стој 2 фор.
90 новч., већи преко 20 до 40
прста, 5 форинта аустријске
предности.

Год. VI.

У Новом Саду у Вторник 14. јуни 1866.

Број 68.

Од половине овог месеца прима се
нова предлата на овај лист.

Цена листу до конца Децембра стае
6 фор. 50 н., а до 1 Окт. 3 фор. 50 нов.

Нови Сад 13. јуни.

Одеудне битке данас сутра започињу.

Талијанска војска по званичним извештајима
прешла е границу, и на градове ударила.

Пруска се већ досад у мале бовве упуштала,
али главна битка, држимо, да ће прекутра, на
наш Видовдан бити, ер краљ е тај дан изредно,
да се по цјелој Прусској по пријама Бог моли за
побјду оружја пруског; особити случај, ако се баш
на наш Видовдан одудна битка учини. Можебити да
ће се у пети дан и код Милтана знатни покушаји учини.

За нашу војску не смјмо ништа јавити, само
у толико бечки листови саопштавају, да се и Бе-
недекова војска почела кретати, и да се и по о-
воме сваки час можемо надати кривим биткама.

Бечки данашњи листови јављају, да се тамо
разнео глас, да су Пруси и Тешлице заузели, али
е томе гласу тежко вјеровати.

Берза бечка сматрала се увјек, пак и данас,
за политички барометер. По вјој судећи изгледа,
као да ће побјда зацело на нашој страни бити.

СА РАТНОГ БОИШТА.

Гласови, кои са сјеверног ратног боишта
стижу, датирају се ое 9. о. м., и саопштавају у
главном следеће:

На глас, да су се Пруси Пирни упутили, по-
кварен е друм код Бодендаха. — По едном теле-
граму „Бохемие“ рекогносцираше Пруси кланце на
Лаби, кои у Чешку воде. Говори се, да се пуцница
топова око Нолендорфа чула, од куд се закључуе,
да су се Сакси са Прусима гдигод сусобили. —
Пруси су ушли у Шварценберг. Сакси одлазе данас
из Прага у Беч. — „Политика“ јавља, да су Пруси
16 саксонских локомотива окупирали; 115 одирава-
но е у Егру.

По гласовима из Дражђана нема тамо много
пруске војске. По улазку Пруса у Дражђане на-
дата е прокламација, у којој се каже, да ће се
војска мирно владати. Док су Пруси у варош ула-
мили, чуваше инвадија стражу пред двором удове
кљавице; Пруси их недираше. У краљевском двору
одсели су пруски официри. Сбирке уметности осташе
досад неповређене. У околини Дражђана подигнути
су објекти. Саксонског инжињира у Лебави затво-
рише Пруси, што е мост разорити хтео.

Са шлезког ратног боишта пишу од 9. о. м.:

ПОДЛИСТАК. Из Србства поздрав

Предници, Зори, а и другима учебима се Србима
младима по просвећеној Европи, у име родители и ових
местозаступника, у име старијег света, кои вас надеждом
својом назива. Може: Некојте се, браћо, хвалити!

Кад се вашој лепој делатности и литерарној (на-
редној) од свега срца радуемо, онда у скупа жељимо и
препоручуемо вам, да себе не за учитељ, него засад за
ученике држите.

Кад ваше учебне саставке, наше учебно сдружењ
у вежбању с добродошлицом поздрављамо, саветуемо нам,
и ако е нужно и молимо вас, да ова покушени лите-
рарија само као покушенија за украс ваш и наш сматрате;
али ми мислимо, да е само за оне ствари украс, кои на
сталном основу из здравих етихи састављено биће имаю,
које трајно делати обиче пријатно и обште.

Кад даљ велимо: да на младима свет остав, онда
не судимо, да е омладина на господарењ над нама, или
на обучењ наше позвае, него на наследне целога на-
шега материјалног и умнога тежица; али онда даљ др-
жимо, да наследницима нашим не пристои, високоучени
нос познати, неголи скромно и познато понашањ пробу
оних, у којима е извор обетанка и напредка нашег, и које
ћете наследити, на ма и не били ми сви високи науче-

да су Пруси пре, нежели што су се према Каселу
покупили, гвоздени пут између Мисловица и Като-
вица покварили. Јетећи едан кор од прилине ве-
личине тумара између Мисловица и Касела. Многи
мисле, да ће Пруси преко границе прећи. Пруси
су ступове моста код Одерберга подкопали (е ба-
рутом напунили).

Курхесенска војска дошла е у Гелихаузен,
коју е хановерански генерал Шули дочекао. Ханов-
еранци стоје близу Гунценхаузена и могу се са
онима Баварцима, кои из Кобурга иду, састати.

Из Франкфурта јављаю од 9. о. м.

Пруси су оставили хесенско-дармштадско ме-
сто Гисен и Бунцбах, као и курхесенску желџи-
ничку постају Марбург. Майнско-везерска желџница
налази се у рукама војске од 8. савезног кора. —
Пруска е послала дармштадском посланику пасоше
зато, што е у Хомбургу пруска телеграфска штација
укинута. — Саксен-Алтенбург објавио е Саксон-
ској рат.

Данас пак стиглоше нам новини гласови кои нам
за упаданџ Пруса у дубљину преко наше гра-
нице јављаю. Тако се говори, да е непријатељ у
Хелендорф на чешкој граници дошао; у Румбургу
видили су такођер пруске хусаре. — По едном теле-
граму из Моралске Остраве од 10. о. м. на ме-
стима се пруска артилерија, да на мост код горњ
Остраве пуца. — Саобраштај између Тешлице, за
који кажу, да га е непријатељ посее, и Аусига пре-
кинут е. Пруска инфантерија покушавала е, да се
из Боденбаха преко Еберсдорфа провуче.

ФЦМ. Бенедек издао е по „Вин. Цтигу.“ сле-
дећу заповест војсци:

„Главни стан Оломуц 5. Јуни 1866. Н. Вел.
цар јавља у свом манифесту од данашњег дана своји
верним народима, да су сви напори за одржањ
мира узалудни били; да е принуђен, како за чест,
независност и положај Аустрије као силе тако исто
и своих племенитих савезника оружјем латити се.

Независност, која нас е морала, сада е укло-
њена; наша војничка срца треба иче да куцаю, ер
нас наш најмилијевни ратни господар на оружје
позива, и е поузданџ на Бога поћимо сада у пра-
ведни и свети рат.

Срећно војци! наш узвишени задатак почињ.

Ви сте се е радостном оданостју и брзином —
из близа и из далека — Немац као и Мађар, Славен
као и Талијанац — под цареве заставе скупили; оне
се сада наново вию, позивајући нас у бой за њго-
во добро право, за најсветије интересе Аустрије,
за највиша блага наше отачбине — и ви ћете те
заставе ма под каквим околностима високо уважа-
вати, ви ћете их Божиом помоћу е побјдом носити!
На оружје дакле! — Како самиом у томе стоите,
војници! шта ја за вас осећам, шта од вас закте-
вам и очекуем, то ви знате; нехвалимо е последњи
снаге, да оно највише поверењ нашег у тешиком
некушеном налазећег се, многопобљног цара и

ници. Уђемоли и. пр. у мешовито друштво кое, гди су
и стари и млади, ту би ми од вас падали се, да старина
преиство устуните, и поштовањ говором и твором по-
казујете, кое небива, подижући поје у вис, или лежеће
по седачима пружено пландујући, из кога пријатељског
разкомоћена гдики ни онда не устане, кад стари дође,
и поздрав. А Боже сачувај, да ми то од вас иштемо,
да при свагда старије поздравите, ер то би одма наше
понижењ било.

Него ово су озбиљне пале! Али ево вам чега важ-
нијега, чим би сам рад свакоме под уном тако затрубити,
да гдики младић ђак из саданџ правне мечте себеува-
жења тргне се, до ведрине и свестности дође и праве и
прве задатке своје позна:

1. Да најприближније учите, чему се кои посве-
тио, од чега мисли живити, и чим нас мисли усређавати
или убити, ако као незналица међу нас се врати, ма
поред најлепши стихова свог умотворења; и. пр. незна-
лица лекар тамани ће нам породице наше; незналица ју-
риста упропашћаваше нам чест и имовину нашу итд. А
такови су сви они, кои више иду у кљане, неголи у ко-
легне; кои се около полноћи са своих грешних забав у
обиталице враћаю и сутра до подне спаваю, докле че-
стита им браћа из уста светлих учители мед науке
сисаю.

2. Што е још важније и по нас, а и по народ, да чу-

господара са радостном смртном храброшћу оправ-
дамо и да вам скорим радостно узвикнути могу:
„ви сте се храбро држали, као што синовима Ау-
стрије приличи — отачбина се е вама дичи — цар
е е вама задовољан!“ Бенедек ФЦМ.“

По гласовима са јужног ратног боишта почеће
се и тамо скорим што радити:

Дописник „Вин. Цтга“ јавља, да е заповест из
Берлина већ стигла, да се посее предузме. Најпо-
вија кретаниа талијанске кавалерије сведоче, да се у
том невараме. Конничка дивизија, која између Мон-
техијаре и Брешије као резерва стои, добила е под-
крепљења са три нове регemente; и почем се као
известно јавља, да е посада у Десенцау и околини
са двема бригадама умложена, то е већ сигуран
знак, да се главна војска према Пескиери кретати
мисли.

Са јога стижу све важнији гласови; намеетник
Милтанче јавио е државном министру по телеграфу,
да су Талијани (кор Дуранда од 40000) ноћу од
12. о. м. преко Минчије прешли, а да су се код
Гонито поштирали.

Из других извештаја са јужног ратног боишта
дознаемо следеће:

„Пр.“ пишу из главног стана од 7. о. м.: Та-
лијанска војска приближуе се брзо Минчију; две
дивизије првог и другог кора (под Дурандом) зау-
вели су Кастиљону деле Стивiere и Монтехијару,
Брешију и Лонато; они ступајући напред против
Пескиере, као да се са оном војском састати желе,
која овај град обсеи има. Надаю се, да ће Чин-
лдини на дољњи падану главни нападај учинити;
војска њгова имала би код Понте Логоскуро или
Франколине прећи, и ако јој то за руком пође, то
би се нападај на утврђен Ровато — наравно да
друм у Падуву заузму — покушао, а то е свакојко
тежка операција на терену, кои е капаљима испре-
сецај.“ — Из Вероне пак јавља под истим датумом:
„Талијанска војска на читавој е линији за бой
спремљена. — Кор Чинлдина, који најважнији зада-
так има, подкрепљен е читавом едном дивизијом, и
тако састав се овај кор сада из 60000 момака са
138 топова, Гарибалди предводи својевољне чете
сам собом против Тирољске.

Манифест краља Талијанског.

Седам е већ година протекло, од кад е Аустрија на мою
државу напала зато, што сам у савету европском обшту ствар
отачбине заступао. Ј сам се латно мача, да мой престол,
слободу моих народа, чест и име талијанско браним и да
се за право народа борим. Побјда е била на страни права.
Храброст војске, суделовањ свесвољних, слета и мудрост
народа и помоћ великодушних савезника прибавише нам
скоро подвину независност и слободу Талијанске. Виши
основи, кои уважити морадосмо, беше нам тада на путу
да праведно и славену подухе довршимо.

вате здрављ и млађаног растећег тјла свог, а и млађане
развијање се душе своје; а то се не постигава разу-
даностју, него највећом укћрености у укћзано свию ра-
дости и сладости овога света. Како год што ние не-
скусна омладина позвана, да другима господари, да друге
учи, да тонантеберка буде, тако ни на то, да укћзи,
него само да се за (радију и) укћзанић предухотвљива.
Тко се недозрео још упушта у изстуне тјлесне, карте,
пушењ, поћништвја, тај се за гробљ спрема, а не за
живот; у тога ће главице, ако не пронађе, бунило и
нагла у живот се пренети, па ће после и у зрелим веку
свом, као што видимо, нишество трезвости, високоумљ
учтивости блуд и безобразје уздржано. и е стду сахожино
самонај уређеном и заиста светом браку предухотвљити,
онда кад се такове страсти жангошу именима ружница: ср-
моте, безчестиа, бекријаштва, моралног и фелциног себеу-
биства, народног убиства итд. Пак ако се баш после и
ожење такови душом и тјлом изнурени и изнемогли зло-
сретници, погледајте им на децу њиову, на скрофуле,
богаль, гробиће многе, или обично брака неплодне. Ми-
слеми такови несмислености заиста, да на њима свет о-
стае? Или е истинитие: да кроз њиово порочно и грешно
владањ србства нестане? И али се чулић, кад такви
млади старци од честни дѣвца редом кошаре добиљу!

(Свршиће се.)

Бивскавска књигопечатња у Новом Саду.